

Yıldırımdan Korunma Risk Analizi Neden Yapılır ve Her Binaya Paratoner Koyalım mı?

 Yıldırımdan Korunma Risk Analizi Neden Yapılır ve Her Binaya Paratoner Koyalım mı? This post is about EN 62305 Protection against lightning and EN 62305-Part 2 Risk management and is written on the fire in paper mill in Kocaeli KOCAELİ'nin Başiskele ilçesinde bulunan karton fabrikasının deposuna yıldırım düşmesi sonucu yangın çıktı. İtfaiye ekipleri yangını söndürürken, fabrikanın deposunda büyük çapta maddi hasar meydana geldi. Bu hasardan sonra Yıldırımdan Korunma ile ilgili konular tekrar gündeme geldi. Yıldırımdan Korunma ile ilgili elimizdeki en iyi kaynak dünyaca kabul edilen ve Türkçe olarak da TS EN 62305 adıyla yayınlanan standardıdır. Bu standardın girişinde şu ifadeler yer alır: Tabiattaki hava şartlarını yıldırım boşalmalarını önleyecek derecede değiştirme kabiliyetine sahip cihazlar ve metotlar mevcut değildir. Yapılara veya yapıların yakınına (veya yapılara bağlı hizmet tesisatlarına) isabet eden yıldırımlar insanlar, yapılar, yapıların içindekiler ve hizmet tesisatları için tehlikelidir. Korunma ihtiyacı, korunma tedbirlerinin yerleştirilmesinin ekonomik faydaları ve yeterli korunma tedbirlerinin seçimi risk yönetimi usullerine göre yapılmalıdır. Risk yönetimi IEC 62305-2'nin konusudur.

1. 62305-2 standardında ise şu ifadeler yer alır: Korunma tedbirlerinin etkisi korunma tedbirinin özelliklerinden kaynaklanır ve hasar ihtimalini veya dolaylı hasar tutarını azaltabilir. Kaçınılamayacak hiçbir riskin olmaması arzu edilirse, risk değerlendirmesinin sonucuna bakılmaksızın yıldırımdan korunma tedbirlerinin uygulanmasına karar verilebilir. Bu nedenle her yapıya paratoner koyalım demek yerine her yapı için Yıldırımdan Korunma Risk Analizi yapılmalı ve buna göre iç veya dış yıldırımlık ihtiyacı var ise bu ekipmanlar tesis edilmelidir. Bu risk analizi çevre binalar ile yapının durumunu da değerlendirdiğinden risk analizi sonrasında varsa dış yıldırımlık tesisinin kapsama alanı hesaplanmalıdır.

2. Her yapıya paratoner koyalım dersek, paratoner koyduğumuz yapıları koruyamayabileceğimiz gibi doğru tesis edilmeyen dış yıldırımlıkların yapıya zarar verebileceğini düşünmemiş oluruz. Ayrıca gereksiz paratoner tesis etmek de kaynak israfı anlamına gelebilecektir. Bu konuda EMO tarafından yayınlanan Elektrik Tesisat Genel Teknik Şartnamesinde detaylı bir yönetmelik taslağı bulunmaktadır. Bu taslak 13 yıldır Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nda beklemektedir. İncelemek isteyenler için Sayfa 478 ve sonrası http://www.emo.org.tr/ekler/006a8909e4d22df_ek.pdf

Emre Metin

Elektrik Mühendisi